

REFERAT FOR MØDE I MELLEMKIRKELIGE STIFTSUDVALG

Torsdag den 25. januar, 2024 kl. 16-18.30, Kirkens Hus Nørresundby, Kapelvej 2a, 9400 Nørresundby

Tilstede: Benedikte Kühle, Edith Vaihøj, Gurli Mose Pedersen, Jørn Baandrup, Kathrine Fischer, Lisbeth Damgren og Rasmus Thomsen

Afbud: Anne Steenberg, Sten Houmøller, Lennart Olsson og Thomas Reinholdt Rasmussen

NB: Fra kl. 17.20 var vi ikke længere beslutningsdygtige. Derfor blev rækkefølgen på punkter ændret. Følgende punkter blev behandlet mens vi var beslutningsdygtige: pkt. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9a, 11.

1. Indledning ved Lisbeth Damgren
2. Godkendelse af dagsorden. Herunder underskrives referat fra 12. oktober 2023
Pkt. 11.b tilføjes dagsorden.
3. Budgetopfølgning 2023 jf. bilag "Mellemkirkeligt budgetopfølgning"
8000 kr. overført til Bedsted-Grurup i støtte til sognerejse til Tanzania ud af de 20000 kr. bevilget ved sidste møde. Stiftsudvalgets årsresultat bliver dermed på knap 2000 kr. overskud. Regnskab er dog ikke færdigbehandlet.
4. Rapport fra Libanonturen jf. bilag "2023 rapport fra tur til Libanon"
Vedtaget at rapporten lægges på stiftets hjemmeside. (Kathrine)
5. Rapport fra Niels Grymer om rejsen til Den Centralafrikanske Republik jf. bilag "Rejserapport Centralafrika"
Rapporten lægges på stiftets hjemmesiden uden budget. (Kathrine)
6. Evaluering af årsmødet i mellemkirkeligt stiftsudvalg d. 16. november
97 deltagere. Der var for lidt mad. Der kom flere end der var tilmeldt. Årsberetningen manglede. Tidsplanen holdt ikke. Formen skal ændres.
7. Midtvejsevaluering fra udvalget.
Udskydes til næste møde.
8. Nyt fra arbejdsgrupper – evt. orientering om relevant fra
  - a. Sachsen/ Østeuropa
Afventer evalueringsmøde
  - b. Mellemøsten
Arbejder videre med Theis Kvesel Aaen og Anders B. Hummelose, som vil være med til at planlægge og afvikle en tur Libanon november 2025, som skal udbydes til alle i stiftet. Fokus på menighedsbesøg og andre konfessioner.
  - c. Afrika/ Asien.
Papir om Myanmar, som også blev uddelt ved årsmødet (vedhæftet referat)
25.-26. maj kommer der seks gæster fra Cambodia og Myanmar til formidling om tros og religionsfrihed 25. maj i Hasseris og 26. maj i Vodskov.
  - d. Norden/ Baltikum

Efter årsmødet er sendt opfordring ud til provstier, menighedsråd og interessenter. Det er 19 tilmeldte med 10 provstier repræsenteret. Der arbejdes med fondsmidler.

e. Lokalt økumenisk arbejde

Der er forsøgt at finde en kirke til markering af toårsdagen for invasion i Ukraine, men uden held.

9. Nyt fra repræsentationer – evt. orientering om relevant fra

a. Folkekirkens mellemkirkelige råd

Efter Henrik Stubkjær er blevet præsident. Hvordan LVF kan få et fokus i dansk kontekst. P

b. Økumenisk Forum

Referat fra DKRs fællesmøde vedlægges dette referat. Benedikte gennemgik: Arbejdet forsætter med at ændre gældende regler om krav for gæster fra ikke-EU/Schengen-lande om arbejdstilladelse, hvis de skal holde en prædiken. Grøn Kirke-netværket vokser. Økumenisk Dialog og Dannelse arbejder fortsat med fokus på unge og økumeni ønsker arbejdsgruppen at se, hvordan dette arbejde kan styrkes gennem temadage om den økumeniske bevidsthed og samarbejde. Frihed og lige vilkår skal revideres i 2024-25. Stort engagement med arbejdet med Himmelske Dage i Silkeborg 2025. Der er et godt samarbejde mellem Landskomiteen og Lokalkomiteen.

Emil Bjørn Hilton Saggau er ny generalsekretær for Danske Kirkers Råd pr. 2. februar.

Nik Bredholt ansættes som landssekretær i Danske Kirkedage.

c. Folkekirkens Nødhjælps Råd

Vi afventer afgørelse fra Lennart vedr. sidste mødes spørgsmål ang. Suppleant fra Aalborg stift.

d. Nordjyske kirkedage

Næste møde skal vi drøfte fremtiden for Nordjyske Kirkedage

10. Nyhedsbrev

a. Drøftelse af formål og ønsker. Udvalgsmedlemmer må gerne have eksempler med på, hvad I synes, at et godt nyhedsbrev er.

Genkendeligt sidehoved: Logo med mellemkirkeligt Aalborg Stift. Små skrift rubrikker.

Kan vi inddrage provstier/menigheder. Studieture og kalender skal indgå.

11. Indkomne ansøgninger

a. Ansøgning fra Danmission i Aalborg Stift jf. " Ansøgningsskema til Det Mellemkirkelige Stiftsudvalg – tanzania", " TZ budget" og " Danmision i Aalborg Stift TZ 2024".

Bevilges: 20.000 kr.

b. Ansøgning om økonomisk støtte til Farsilejr 2024

Bevilges: 5.000 kr.

12. Informationer til Presse&kommunikation – tema, datoer, nyheder, etc.

13. Kommende møder

a. Udvalgsmøder

i. 21. marts kl. 16

ii. 14.-17. maj studietur

iii. 4. juni kl. 16 (hvis der er ansøger)

iv. 27. august kl. 16 (hvis der er ansøger)

v. 1. oktober kl. 16

b. Årsmøde i november - ny dato og sted.

Lisbeth kontakter Henrik Stubkjær om foredrag. Deltagerbetaling til dækning af forplejning drøftes ved næste møde.

- c. Møde om venskabsmenigheder ved Aars Kirke torsdag d. 22. februar kl. 13-15. jf. bilag "Møde om venskabsmenigheder Aars 22 februar 2024".

Christian Arffmann har sørget for at invitationen udsendt til alle sogne.

Kathrine sender ud til Skæve (Arcotkirken, Sydindien), Østervrå (Tanzania), Lindholm – (Letland), Kvissel – (Tripoli, Libanon), Læsø – (Zahle, Libanon), Bedsted-Hurup – (Nordveststiftet, Tanzania), Margrethekirken - (Centralafrikanske Republik), Abildgård – (Riga i Letland, Phreah Sdach i Cambodia samt Tanzania)

14. evt.

Steen holder orlov indtil maj.

Det Mellemkirkelegit Stiftsudvalg 01.01.2022 - 31.12.2022

Bogføringsdato	Bilagstype	Bilagsnr.	Finanskontonr.	Finanskontonavn	Beskrivelse	Delregnskab	Formål Kode	Sted Kode	Ydelse Kode	Beløb
31-01-2023		FL000719	186820	Øvrige honorarer	Løn, afr.kreds 13 - 01/2023,0000005243	36	78		6	2.500,00
31-01-2023		FL000719	188340	ATP	Løn, afr.kreds 13 - 01/2023,0000005243	36	78		6	31,55
28-02-2023		FL000728	186820	Øvrige honorarer	Løn, afr.kreds 13 - 02/2023,0000005322	36	78		6	2.500,00
28-02-2023		FL000728	188340	ATP	Løn, afr.kreds 13 - 02/2023,0000005322	36	78		6	31,55
30-09-2023		FL000800	186810	Diæter	Løn, afr.kreds 13 - 09/2023,0000005803	36	78		6	986,00
30-12-2023		OM06G0647	182810	Øvrig løn	Katrine Fischer Honorar dec23	36	78		6	14.150,00

20.199,10

Bogføringsdato	Bilagstype	Bilagsnr.	Finanskontonr.	Finanskontonavn	Beskrivelse	Delregnskab	Formål Kode	Sted Kode	Ydelse Kode	Beløb
05-01-2023		KF06G1230	228020	Abonnementer/bøger	Danske Kirkers Råd-Kontingent 2023	36	78		6	12.537,00
30-01-2023		KF06G1331	227080	Tjenesteydelser	Sten Houmøller-Tanzaniabesøg 2022	36	78		6	15.478,92
31-01-2023		FL000719	223210	AUB- og AES-bidrag	Løn, afr.kreds 13 - 01/2023,0000005243	36	78		6	43,74
02-02-2023		OM06G0312	227080	Tjenesteydelser	Christianskiren, Aarhus/Farsi-sommerlejir	36	78		6	10.000,00
21-02-2023		KF06G1425	222010	Repræsentation, intern	Slagteren Hassersis-Møde MKU 26.01.23	36	78		6	400,00
28-02-2023		FL000728	223210	AUB- og AES-bidrag	Løn, afr.kreds 13 - 02/2023,0000005322	36	78		6	43,74
28-02-2023		FL000728	221020	Egen befordr (opl.pligt.)	Løn, afr.kreds 13 - 02/2023,0000005322	36	78		6	332,88
07-03-2023		KF06G1488	227080	Tjenesteydelser	Folkekirkens mellemkirkelege Råd,Årsmøde	36	78		6	3.800,00
29-03-2023		KF06G1563	227080	Tjenesteydelser	Edith Vaihøj-Deltagergebyr Årsmøde 2022	36	78		6	250,00
30-03-2023		KF06G1578	222010	Repræsentation, intern	Føtex, 26.00 - MKU	36	78		6	26,00
01-04-2023		KF06G1594	171510	Intern statsligt køb af koncer	Folkekirkens IT-0365 licens, HAP	36	78		6	37,50
01-04-2023		KF06G1662	221010	Offentlig befordring	Unitas Rejser - MKU rejse til Beirut	36	78		6	19.974,00
01-04-2023		KF06G1663	221010	Offentlig befordring	Unitas Rejser A/S-MKU rejse til Beirut	36	78		6	13.316,00
30-04-2023		FL000746	221020	Egen befordr (opl.pligt.)	Løn, afr.kreds 13 - 04/2023,0000005462	36	78		6	323,33
11-05-2023		KF06G1720	221010	Offentlig befordring	Benedikte Kühle-Transport Årsmøde t/r	36	78		6	1.008,00
11-05-2023		KF06G1720	227080	Tjenesteydelser	Benedikte Kühle-Deltagergebyr/Årsmøde	36	78		6	250,00
31-05-2023		FL000756	223210	AUB- og AES-bidrag	Løn, afr.kreds 13 - 05/2023,0000005485	36	78		6	-8,14
06-06-2023		KF06G1844	221010	Offentlig befordring	Jørn Baandrup-Transport/Danske Kirkers R	36	78		6	1.030,00
06-06-2023		KF06G1819	222010	Repræsentation, intern	Føtex - Frugt til møde i MKU	36	78		6	50,00
30-06-2023		KF06G1951	228020	Abonnementer/bøger	Danske Kirkekedages Venner-Kontingent 2023	36	78		6	2.500,00
04-07-2023		KF06G1946	227030	Forsikr., bidr/præmie,adm	Europæiske ERV - Rejseforsikring, Libano	36	78		6	1.799,58
01-08-2023		KF06G2023	222010	Repræsentation, intern	Slagteren Hassersis - Mellemkirkelegit	36	78		6	500,00
16-08-2023		OM06G0533	211010	Øvrige indtægter	Mellem kirkelegit arbejde	36	78		6	-1.238,00
31-08-2023		KF06G2123	222010	Repræsentation, intern	Føtex - Mellemkirkelegit møde	36	78		6	31,00
04-09-2023		KF06G2179	222010	Repræsentation, intern	Eurocard - NADIAS, Mellemkirkelegit	36	78		6	657,00
11-09-2023		KF06G2186	222010	Repræsentation, intern	Føtex - Forberedelsesmøde til Libanon	36	78		6	90,00
11-09-2023		KF06G2192	227080	Tjenesteydelser	Ruth Folmersen - Aconto beløb, Libanon	36	78		6	22.020,00
23-09-2023		KF06G2191	227080	Tjenesteydelser	Læsø menighedsråd - Støtte Libanon	36	78		6	20.000,00
30-09-2023		FL000801	221020	Egen befordr (opl.pligt.)	Løn, afr.kreds 34 - 09/2023,0000005802	36	78		6	306,60
27-10-2023		AF06G1312	211010	Øvrige indtægter	Ruth Smed Folmersen	36	78		6	-850,00
18-12-2023		KF06G2690	221010	Offentlig befordring	Benedikte Kühle - Fællesmøde 28.10.2023	36	78		6	935,00
31-10-2023		FL000809	221020	Egen befordr (opl.pligt.)	Løn, afr.kreds 34 - 10/2023,0000005872	36	78		6	153,30
30-12-2023		FL000824	221020	Egen befordr (opl.pligt.)	Løn, afr.kreds 34 - 12/2023,0000005983	36	78		6	783,30
11-10-2023		KF06G2293	222010	Repræsentation, intern	Føtex - Mellemkirkelegit møde	36	78		6	21,00
01-12-2023		KF06G2493	222010	Repræsentation, intern	Slagteren Hassersis - Mellemkirkelegit	36	78		6	700,00
01-12-2023		KF06G2675	222010	Repræsentation, intern	Slagteren Hassersis - Mellemkirkelegit	36	78		6	948,00
04-12-2023		KF06G2587	222020	Repræsentation, ekstern	Nørresundby Kirkekasse - Mellemkirkelegit	36	78		6	12.937,50
13-10-2023		KF06G2278	222030	Gaver	Lisbeth Damgren - Gave ifb. tur, Libanon	36	78		6	1.274,88
18-11-2023		KF06G2454	222030	Gaver	Kathrine Fischer - Gave til oplægsholder	36	78		6	526,95
11-12-2023		KF06G2586	227050	Annoncering	Kathrine Fischer - Annoncering	36	78		6	798,99
31-10-2023		KF06G2341	227080	Tjenesteydelser	Niels Chr. Scheel Lassen-Libanon Vaccine	36	78		6	513,80
01-12-2023		KF06G2605	227080	Tjenesteydelser	Danmission - Studietur Libanon	36	78		6	17.022,09
21-12-2023		KF06G2583	227080	Tjenesteydelser	Rasmus Thomsen - Udlæg Sachsen	36	78		6	28.480,00
30-12-2023		KF06G2670	227080	Tjenesteydelser	Bedsted-Grurup - Studietur Tanzania	36	78		6	8.000,00
30-12-2023		KF06G2689	227080	Tjenesteydelser	Niels Grymer - Venskabsmenighesbesøg	36	78		6	5.000,00

202.803,96

Forbrug i alt 223.003,06
Budget -225.000,00
Rest -1.996,94

Studietur til Libanon 1.-5. oktober 2023

Aalborg Stift

Mandag kl. 9.30 – 11.00

Marys Kitchen

Det første besøg blev også det mest hjertevarme, det var alle enige om, inden vi gik videre til de næste oplevelser. Her bliver arbejdet meget og meget konkret med at servere mad, yde omsorg og så tales der politik om eftermiddagen.

De to mennesker i centrum Father Hani og hans kone, samler mennesker omkring sig.

Der var en martyr væg bagest i den kølige garage som er møbleret med lange borde og hvide plastik havestole.

Mandag d. 2. oktober kl. 11-12.30

Middel East Council of Churches (MECC)

Værter: Dr. Mchel Abs (generalsekretær), Fr. Antoine al Ahmar (head of institut for teologi og økumeni) og Rev. Rima Nasrallah (head of institut for økoteologi).

Mål med besøget:

At få viden om MECCs historie som en paraply -organisation for 27 kirker samt en forståelse for de den styrke de i fællesskab kan skabe og de konflikter der kan opstå.

MECC

Sammenslutning af kristne kirker omfattende evangelikale, ortodokse og katolske kirkesamfund.

Arbejder i fire områder: Teologi, diakoni, kommunikation og en nyt på vej, som ikke har fået navn.

Overordnet er det vigtigt at opbygge og erfare enhed og at være sammen trods forskellighed. En særlig

opmærksomhed er der på den unge generation, hvordan kan de styrkes i troen og håbet på en fremtid i Libanon og sameksistens.

Hvorfor er det vigtigt at kirkerne arbejder med konkrete samfundsmæssige spørgsmål?

Religion kan beskytte mod korrupsion bl.a. pga den etik som dels viser sig i skriften, dels i samværsform.

Religion har metafysiske fortællinger der som symbolfortællinger kan inspirere til ændring af mønstre og bringe håb.

MECC ønsker at tilbyde arrangementer samt inspirere til som bringer kristne sammen på tværs af denominationer. Erfaringen viser at jo mere sammen, des større forståelse.

Danmissions samarbejde med MECC

Siden 2016 hr der været et fælles projekt med traumahealing for præster i Irak og Syrien efter jordskælv samt arbejder med klima (økoteologi)

Mandag kl. 15.00 – 16.00

Niels Christian Scheel Lassen

Møde med NEST: Near East School of theology

Den 2.10 kl.15-16 i bydelen Hamra

Lederen af skolen prof. George Sambra, ass.prof. i praktisk teol. Rima Nasrallah og studerende Aline Tahazian fortalte om forholdene på skolen.

Skolen er grundlagt af amerikanske missionærer i 1952. Det er en fælles protestantisk læreanstalt og ejet af presbyterianske, lutherske (kun menighed i Jerusalem), anglikanske, episkopalske og endelig armenske kirkesamfund. Det er placeret tæt ved tre andre universiteter. Det er ca. 10 universiteter i Beirut.

Det fungerer som et campus og dermed med mange logerende som ikke kun er studerende på skolen. Der tilbydes dagligt gudstjenester og sportsaktiviteter. Det er et hjem for de studerende. Der er ca. 20 fuldtidsstuderende, og omkring 25 løse tilknyttede studerende. Danmission bakker op om skolen med workshops og støtter skolen praktisk. Danmission har f.eks. betalt en generator. Lige nu har de dog ingen fælles projekter.

De tilbyder teol.undervisning med henblik for ansættelse som præster og i andre kirkelige funktioner i de protestantiske kirker.

Der er mulighed for studerende og præster fra udlandet kan have et studieophold

I tråd med dokumentet *We chooser abunt life: Øjner faren ved at se sig som offer, åben for dialog og mere selvkritisk tænkning.*

Hvordan er det kristne budskab relevant og hvordan kan det drive os fremad? Hvordan er det at være flygtning fra Syrien, Palæstina og hvad sker der lige nu for armenierne i Nagorno Karabakh? Hvordan kan vi leve sammen både retfærdigt og frit? Det er bl.a. sådanne emner som der debatteres.

Særlige fokusområder:

- Bibelen
- Økumenisk orienteret, interreligiøse samtaler og stor accept af teol. forskelle
- Kritisk tænkning. Det er metode og ikke mål. Der er spørgsmål, som man ikke kan diskutere offentligt
- Kvindernes betydning

Protestanterne udgør 1 % af den libanesiske befolkning, men trods det liden antal har de stor betydning. Protestanterne har 1 sæde i parlamentet.

16.30 – 18.30

En Guided tur gennem Down Town Beirut.

På denne tur oplevede vi en genopbygget presbyteriansk kirke i centrum, en arabisktalende menighed. Det blev et fint møde.

Så fik vi en meget autentisk oplevelse af fake news, i fortællingen om the blast.

Og så besøgte vi The Mohammad Al-Amin Mosque også kaldet den blå moske

Tirsdag d. 3. oktober kl. 10-12.

Civic Influence Hubs kontorer i Beirut centrum.

Tilstede ved mødet:

Hr. Ziad El Sayegh, administrerende direktør for CIH.

Rev. Najla Kassab, præst i den syrisk-libanesiske evangeliske kirke og præsident for WCRC.

Rev. Khalil Chalfoun, præst i den maronitiske kirke og dekan ved la Sagesse universitet i Beirut.

Prof. Souraya Bechealany, underviser og forsker ved St. Joseph universitetet i Beirut, og tidligere generalsekretær for MECC.

Referat.

Der blev i præsentationen af dokumentet, "We Choose Abundant Life", lagt vægt på, at det har en identitet, som er dets egen. Der har ikke været andre dokumenter inde over, og er det første af sin slags i MECC's kontekst. Dokumentet er tiltænkt at være profetisk og bærende vidnesbyrd. De vælger at se og vælge liv, hvor andre vælger død. Dokumentet er udtryk for en allerede igangværende dialog mellem kirkerne i Mellemøsten, og et ønske og arbejde med den sociale sfære omkring kirkerne.

Gruppen beskrev selv dokumentet som progressivt i Mellemøsten. Det behandler bl.a.:

- Hvordan kan området være mangfoldigt, og hvordan skal de leve mangfoldigt (diversitet)?
- Hvordan kan vi være minoriteter, uden at skabe minoritetskomplekser?
- Hvordan er vi kristne sammen?
- Gentænkning af teologisk og kirkeligt liv i et moderne samfund.
- Kvinders rolle i kirkelivet og samfundet.

Disse emner skal behandles sammen med civilsamfundet. Kirkerne skal gribe ind i den hverdag befolkningen lever i, og være med til at facilitere samarbejde og samliv på tværs af grupperinger og religioner. Dokumentet har derfor ikke kun et kirkeligt udspil, men også et sekulært udspil. Det er økumenisk på flere plan. Det skal facilitere tanker om lighed og legitimitet, uagtet religiøse tilhørsforhold.

Dokumentet har ikke en politisk side, for der skal ikke vælges side. De er på alles side. Kirkerne skal turde at være i samfundet, og turde at have en stemme. Dokumentet ønsker at gå i front med et mentalitets- og tankeskifte i samfundet. Måden at tænke samfund på, skal ændre sig.

Refleksion.

Den samfundsmæssige kontekst i Mellemøsten adskiller sig i høj grad fra vores egen. Sekterisme, minoriteter og høj diversitet præger samfundene. Ikke mindst i Libanon. Det har skabt problemer, når de forskellige grupperinger ikke har kunne enes. WCAL-dokumentet taler ind i den kontekst, og ønsker at gøre op med minoritetskomplekser, som fx offermentalitet. De kristne er ikke ofre for undertrykkelse! De vil tale demokrati, frihed, ansvar og lighed for alle, ligegyldigt religion og kultur. Dialog bliver set som et middel til at tackle den splittelse, der eksisterer mellem grupperinger. Kendskab til hinanden og accept af den anden. Også mellem kirkerne. Det er på mange måder et ønske om sekularisering og fredelig sameksistens på tværs af skel. Problemerne skal løses i fællesskab. Kirkerne skal spille ind i den proces, og ikke være grunden til mere splittelse.

Tirsdag den 3. oktober Kl. 14.00 – 16.00

NESSL er en sammenslutning af de evangeliske kirker i Libanon og Syrien.

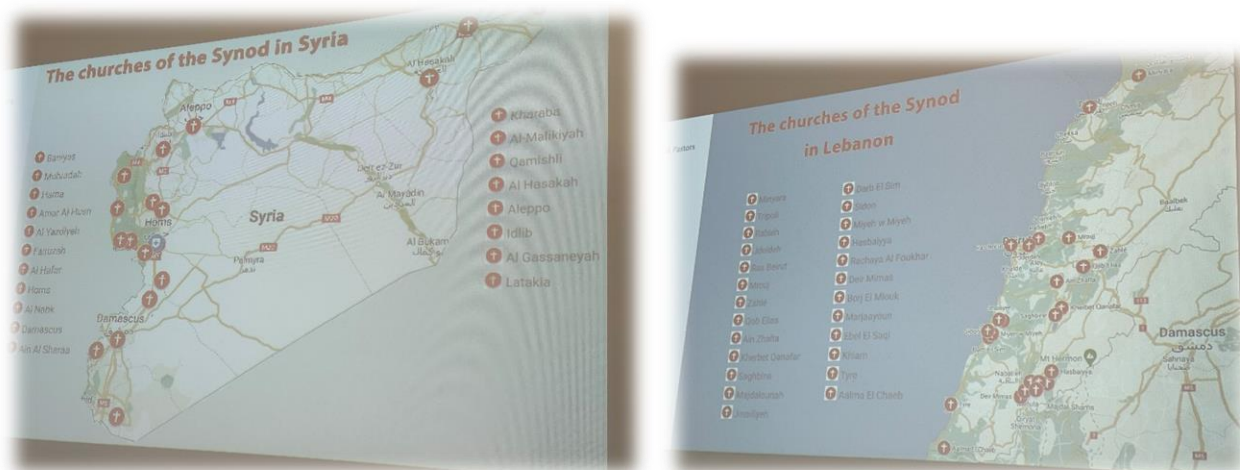
- NESSL-Danmission etablering af partnerskab: 2016- NESSL og Danmission har dog en lang historie sammen, der går tilbage til 1890'erne. I 1959 blev synoden bl.a. oprettet af Danmission.
- Danmission og NESSL har i de senere år fokuseret på at tilbyde teologisk lægmandsuddannelse til syriske menighedsmedlemmer, da præster var en mangelvare. Danmission støtter synodepræsternes teologiske diskussion om teologi og udvikling.
- 2023: Projekt om kontekstuel teologi for unge og ældste i kirken. NESSL er også repræsenteret i Forum for Contextual Theology for Faith and Social Action i Libanon.
- Relationer mellem danske og libanesiske/syriske menigheder er etableret og faciliteter af Danmission og NESSL.

De repræsenterer de protestantiske kirker her i Libanon og Syrien. Vi er en lille kirke - vi er respekteret.

Vi tror ikke vi haft sandheden, vi er stolte af at vi kan samarbejde med kirken i Danmark.

Libanon er for alle - kristne, muslimer, hvide, mørke mm.

Hvordan er fremtiden for kirken?

Vi kan i dag ikke få visa til Syrien for en protestantisk præst, og vi oplever ikke at Vesten hjælper, til at vi kan overleve

Vi er en lille gruppe og er spredt i hele landet. Hvis vi kun vil overleve - dør vi langsom - hvad kan vi gøre?. Vi ønsker at være her og give dem håb og give Guds Ord og håb i Jesus Kristus.

Aktive medlemmer og ikke aktive medlemmer.

Du er født ind som protestant på papiret, selv om du ikke er døbt.

Der er nogle tusinde i begge grupper. I Syrien kan du ikke skifte mellem muslim og kristen, det kan du i Libanon. I Syrien kan du skifte mellem kirker.

Vi har godt kontakt til ortodokse kirker, men de der områder der er bedre end andre. Vestens kirker skal huske at der protestantiske kirker her.

Fremtiden ser ikke godt ud - men vi skal ikke spå.

Kristne som lever her er født her.

Mirakler er sket og kan ske igen. Vi venter på mirakler. Kirken skal se sig selv i denne ramme.

NESSL skoler

Vi har flere muslimer end kristne i vore skoler.

De fleste skoler med meget stor overvægt af muslimer, i Libanon er 95 % kristne.

Hvorfor er vi skole i muslimske områder, men det er vigtigt.

Islam er i krise pt. - hvad er den sande islam?

Håber administration og lærer giver de kristen værdier videre til eleverne, der er ikke kun kristne lærere - men kristne ledere

Vi vil kristne skoleprogrammer -vi presser intet igennem.

Hvilken indflydelse har og kan give på samfundet.

Hvorfor vælger muslimer kristne protestantiske skole?

- Forældre og bedsteforældre gik der
- Skolen er godt og giver god uddannelse
- Jeg vil ikke sende dem til en islamisk skole - de skal ikke indoktrineres

Der er bøn ved start og slut af alle skoleår og præsterne deltager her.

4 skole i Syrien - 3 af disse er drevet af lokale kirker.

De radikale har de "højeste" stemmer og det er et problem, sådan er det i alle religioner.

I Libanon er der 8.300 elever i skolerne

I Syrien er der omkring 11.000 elever i skolerne.

Forholdsvis flere kristne har højere uddannelse

Kl. 17.30 – 19.00 Our lady of Tamich monastery

Her fik vi en varmhjertet modtagelse og rundvisning i klosteret. Paradisets have, med springvand og et det skønne landbrug med ker og ænder udenfor haven. Det var en smuk oplevelse at lytte til sang og læsning på arabisk.

De serverede et godt libanesisk aftensmåltid og der var meget samtale. Stemningen steg da gæsterne afsang hele 2 vers af blomstre som en rosengård, vi måtte med munkene tilbage i kirken for at høre deres udgave af Esajas profetien.

Tamich, refererer til Artemis, der ligger rester af et gammelt tempel i kælderen.

Onsdag formiddag kl. 10.00 – 12.00

Ruth Folmersen

FDCD Forum for development, culture and dialogue

Lederen af FDCD Riad Jajour har været en del af dialogarbejdet mellem muslimer og kristne gennem mange år, han havde inviteret bredt og der kom mange for at møde vores lille delegation.

Stærkest indtryk gjorde den kvindelige leder, som tydeligvis havde styr på alle kontorets forskellige projekter, som rækker fra Syrien i nord, over Libanon til Jordan og Ægypten.

Der er lektiecafeer i Syrien, som hjælper børn med lidt god mad og aktiviteter som får dem til at glemme det rædsomme liv i krig, stærkt fokus på leg og sjov og god børnevenlig med, slik. Faktisk så børnene fristes til at spise det på stedet og ikke gemme det hele til de voksne derhjemme.

De forholdsvis mange religiøse ledere som var mødt op, præsenterede sig selv og deres lokale projekter.

En yngre Shehe spurgte forsigtigt til de danske koranafbrændinger og Niels Christian Scheel Lassen svarede på spørgsmålet og vi så en meget konkret og håndfast diplomatisk indsats fra Riad Jajours side. En meget stærk stemme i samtalen, der elegant lagde dette penible emne ned.

Der var frokost og det ville have været godt, om vi havde brugt tiden på tomandshånd med hver sin interessante deltager. Men mødet med menneskene under de forskellige hovedbeklædninger kan også noget, om end det forblev på tryk afstand.

Fra venstre Riad Jajour, Shehe som spurgte til Koran afbrændinger, Druser, Sunni leder med mere end 10 besøg i DK siden 2012, hans to børn er frivillige på FDCD, det er blevet et familieprojekt, yngre præst fra Tripoli som har fået sin teologiske opdragelse hos FDCD, bag skrivebordet kontorleder og tolk, hun oversatte længe skiftevis fra arabisk til engelsk og fra engelsk til arabisk.

Onsdag kl. 17.00 – 19.00

Theis Kvesel Aaen

Noter til Eco-theology symposion.

Season of creation – Let justice and peace flow

Amos 5,24: "A mighty river"

Det er det tredje årlige arrangement med Season of Creation. Det faciliteres indenfor MECC. Frans af Assisi er skytshelgen. Symposiet handler om menneskets ansvar for skabelsen. Tager udgangspunkt i den ortodokse fejring af skabelsen, som finder sted i oktober.

Arrangementet blev indledt med en stor fællesbøn, ledet af biskopper, patriarker, præster, universitetsfolk og samarbejdspartnere. Der var også sangindslag.

Tale fra USEKs formand (USEK er universitet symposiet fandt sted på):

Klima er et fællesprojekt og formål. Dette samarbejde tager blandt andet udgangspunkt i "Laudato Si", et cirkulære af pave Frans (Det er en kritik af overforbrug og uansvarlig udvikling, og klage over klimaforandringer og global opvarmning: [Laudato si' - Wikipedia](#)).

Fokus på kollektivt ansvar og kollektivt svar på klimakrisen. Symposiet skal lægge op til diskussioner om, hvad der skal gøres; Samarbejde på tværs af denominationer (Tænk "WCAL"); intersektioner mellem tro og klima (guardianship, "herske over" i skabelsesberetningerne); Ethiske og spirituelle perspektiver; Inspiration, samarbejde og håb.

Tale af Dr. Abs:

Mennesket er problemet. Grådighed. Men vi mennesker er også løsningen. Vi skal finde på løsningerne. Innovation ud af krisen. At passe på klimaet er også at passe på hinanden. Undgå klimaulighed.

Oplæg fra Dave Bookless:

Klima er et nyt felt i teologien, derfor skal der laves ny teologi til det.

Det er en metakrise vi står i. Den rammer på mange plan.

"Bindestregsteologi", det tager udgangspunkt i et konkret og sekulært problem/virkelighed: sult, oversvømmelser mm., og det skal teologien kaste sig ind i.

Repentance, lamentation, reflection, ACTION. (Anger, klage, refleksion, HANDLING)

Skabelsesteologisk perspektiv:

Skabelsen, klimaet, jorden, er I sin grundvold MEGET GODT (jf. 7. dag i skabelsen).

Naturen er ikke god fordi den gør noget for os, men fordi det er den af sig selv, som en Guds skabning. Naturen er afhængig af Gud og Guds kærlighed, ligesom os.

Lamentation/klage: vi bliver smertet af, at klimaet lider. Metanoia – vi er en del af det samme.

Repentance/anger: Vi ved ingen er syndfri.

Teologisk antropologisk perspektiv:

Imago Dei – overforbrug og overlegenhed er ikke gudbilledligt. Gud tager sig af det skabte, det skal vi også. Adaam – Adamaa, vi er en lige del af skabning sammen med alt det andet skabte. Vi skal samarbejde med Gud for skabelsen. Vi skal væk fra et antropocentrisk verdensbillede. Verden er ikke skabt for os, men med os i den. Vi kan derfor heller ikke tænkes ud af billedet, som et økocentrisk verdensbillede vil (jf. extinction rebellion). Stewardship: En dårlig hersker fjerner sine undersåtter, en god hersker holder dem op og passer på dem.

Eskatologisk perspektiv:

Håbskrise: vi kan ikke regne med FN og COP-møderne. Vi skal have tillid og håbe på Gud.

Profetierne kommer ud af eksil, åbenbaringerne på forfølgelse. Det kaos, vi står i nu, kræver en ny tænkning og åbning af evangeliet.

9.30 – 11.30 Besøg hos Adyan

Besøg hos Adyan

Ruth Folmersen

Til venstre i det første billede Najla muslimsk teolog, underviser på universitet og en del af ledelsen på Adyan.

Til højre i samme billede Elie.... Leder af Adyan

ADYAN er en civil organisation som arbejder i flere lande, under store overskrifter: diversity, solidarity and human dignity.

Der er fire kategorier: uddannelse, fortalervirksomhed, community engagement, som udmøntes i ungdomsgrupper der gennem leg og tillidsøvelser bygger bro mellem forskellige grupper i lokale samfund.

Statements fra introduktionen:

Hvis du tror du har forstået det libanesiske samfund, har du ikke hørt det hele – det er det mest komplekse samfund...

Du bliver en bedre kristen i din egen sammenhæng, af at lære de andre religiøse samfund at kende.

Adyan er en øvelse i at tale sammen og fortsat have sin egen identitet som kristen eller muslim.

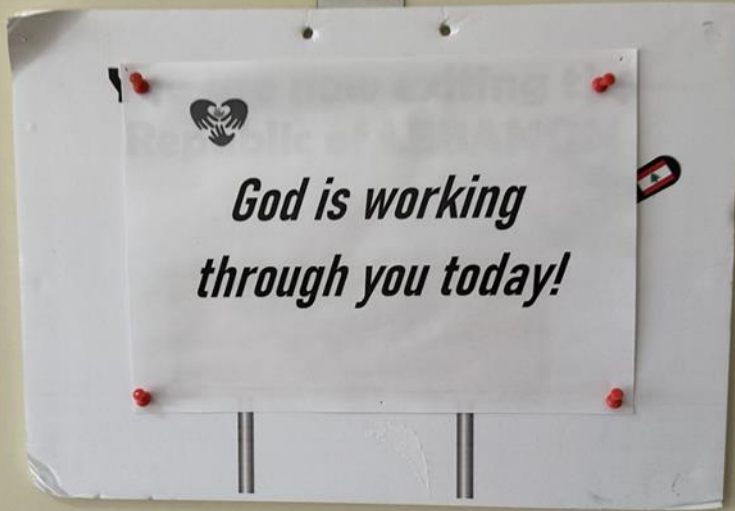
Så meget i Libanon er baseret på frygt fra de andre, misforståelse af de andre. ADYAN vil hele tiden finde det fælles og søger veje til at have fælles rettigheder, love f.eks. på vand, transport og det som er virkelig svært familieretten. (Måske turens store indsigt, at der i Libanon ikke er et fælles lovkompleks som bygger på menneskerettighederne, men at hver religion må opretholde familieret mellem sine egne.

Efter en kort pause myldrede det ind med endnu en flok interessante religiøse ledere som havde en samtale, der både var munter og varm, på engelsk og på arabisk.

Conference Room

14

Rapport fra rejse til Den Centralafrikanske Republik 27. november – 16. december 2023

”Avoid all travel!” står der i en af de rejsevejledninger for Den Centralafrikanske Republik, som Det danske udenrigsministerium henviser til. Måske var det derfor, de andre, som havde vist interesse for at deltage i rejsen, meldte fra. I hvert fald måtte jeg foretage rejsen alene.

Ubegrundet er advarslen ikke. Landet er præget af manglende sikkerhed, udbredt fattigdom (selv om landet er rigt på ressourcer), allestedsnærværende korrupsion, ustabil politisk situation, Wagner-styrker, som sørger for, at præsidenten kan holde sig ved magten, og som fører sig frem uden hensyn til lov og moral, osv. Alt det lægger en begrænsning på udfoldelsesmulighederne for den besøgende. Men det blev alligevel muligt at komme omkring og få et indtryk af forholdene.

Målet for rejsen var Bouar, en by med omkring 50.000 indbyggere, ca. 400 km vest for hovedstaden Bangui. Her har organisationen ”Hjerte for Afrika” oprettet et udviklingscenter, der med undervisning og enkle midler søger at ruste befolkningen til at se og gribe mulighederne for at forbedre dagliglivet.

”Hjerte for Afrikas” stiftere, Vera og Bent Skindhøj, har tidligere i 15 år boet og arbejdet i Den Centralafrikanske Republik, hvor Bent som ingeniør stod for opførelse af askillige større bygninger for den lutherske kirke. For ca. 20 år siden vendte de hjem til Danmark. I 2013, da Den Centralafrikanske Republik hærgedes af en brutal borgerkrig, modtog de nødråb fra deres afrikanske venner: ”Kom og hjælp os efter dette vanvid!”. Det blev starten på ”Hjerte for Afrika”.

Siden Vera og Bent Skindhøj for 20 år siden vendte tilbage til Danmark, har de været knyttet til Margrethekirken, hvor de fortsat kommer, når de er hjemme. Derfor er der en nær forbindelse mellem Margrethekirken og ”Hjerte for Afrika”. Mange i kirken er medlemmer af organisationen. Jævnligt samles der ind til formålet. Ved kirkekaffen og ved særlige arrangementer fortælles der nyt om arbejdet og forholdene i Bouar.

Formålet med rejsen var at medvirke i den officielle indvielse af udviklingscenteret i Bouar og i øvrigt at møde centerets lokale medarbejdere samt kirkelige og offentlige myndighedspersoner.

Allerede et par timer efter ankomsten til Bangui besøgte jeg sammen med Bent Skindhøj EU's ambassadør i Den Centralafrikanske Republik, Douglas Carpenter. Han havde inviteret os, fordi han gerne ville udtrykke sin beklagelse over, at han var forhindret i at deltage i indvielsen af centeret.

Ambassadøren har tidligere besøgt centeret i Bouar og giver udtryk for, at det, som Hjerte for Afrika gør, netop er, hvad landets befolkning har brug for.

I Bouar fik jeg lejlighed til at møde præsidenten for den lutherske kirke, Joseph Ngoé. Desuden havde jeg i flere omgange samtaler med den katolske præst, Fader Benedikt fra Polen, som leder den afrikanske musikskole i Bouar. Skolen har tæt forbindelse til Hjerte for Afrika.

Også borgmesteren i Bouar og préfet (svarende til regionsformand), samt den lokale høvding fik jeg lejlighed til at møde og tale med.

Alle de nævnte deltog i den officielle indvielse af centeret, hvor også et medlem af parlamentet deltog.

Efter ønske fra centerets 11 afrikanske medarbejdere holdt vi økumenisk gudstjeneste de to søndage, hvor jeg var til stede. Økumenisk, eftersom der blandt medarbejderne er både katolikker og protestanter.

Frisk hjemkommet kunne jeg ved kirkekaffen den 17. december give Margrethekirkens menighed friske indtryk fra det arbejde, som man så levende følger med i. Det ville have været godt, om vi havde været to eller tre, der havde fulgtes ad, men det er alligevel min opfattelse, at jeg med mit besøg dernede kan være med til at holde menigheden fast på, at det kristne fællesskab rækker ud over sognegrænsen, og på at det, vi gør, har betydning for mennesker langt væk.

I de kommende måneder har jeg foreløbig tre aftaler om foredrag om rejsen, i en kirkehøjskole, et missionshus og i Alliance Francaise. Jeg stiller gerne op med powerpoint foredrag, hvor og hvornår der måtte være interesse for det. "Et stædigt håb i et stort kaos" kan vi kalde det.

Tak til Det Mellemkirkelige Stiftsudvalg for tilsagn om støtte til dette horisontudvidende besøg i et fattigt og uroplaget land.

Niels Grymer

Se herunder regnskab. Bilag vedlægges.

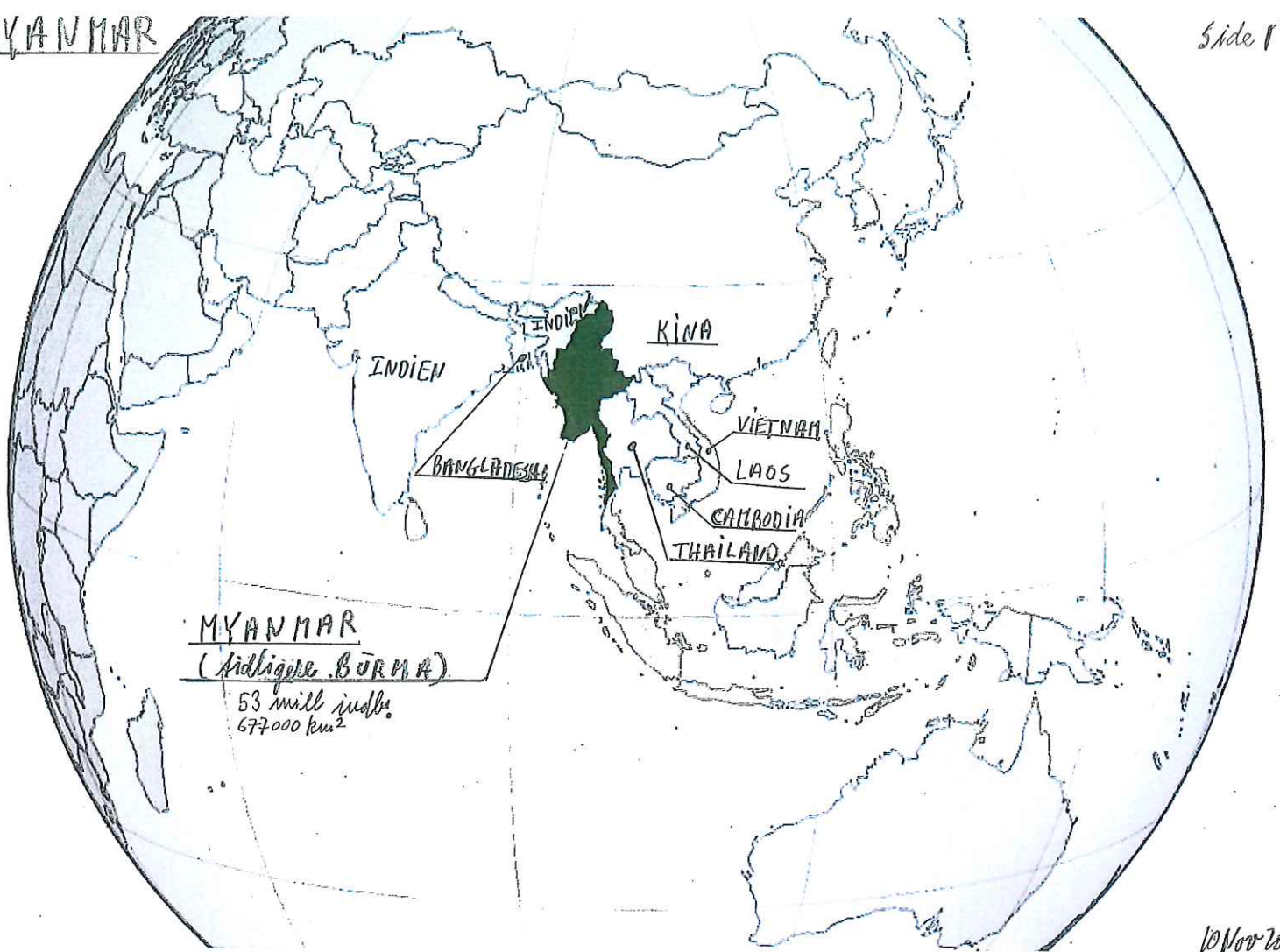
Regnskab

Rejse København – Amsterdam – Nairobi – Bangui t/r		8.302, kr
Visum ekstra opkrævet 50 USD		337 kr
Visum ansøgning	25.000 cfr	
Visum 1 måned	30.000 cfr	
Overnatning + kost i Bangui 3 døgn à 20.000 cfr	60.000 cfr	
Rejse i Den Centralafrikanske Republik 2 x 400 km Bangui – Bouar t/r	<u>144.000 cfr</u>	
I alt centralafrikanske franc	259.000 cfr	
1 dkr = 86,1 cfr	259.00 cfr =	<u>3.008 kr</u>
Samlet udgift		11.647 kr

MYANMAR

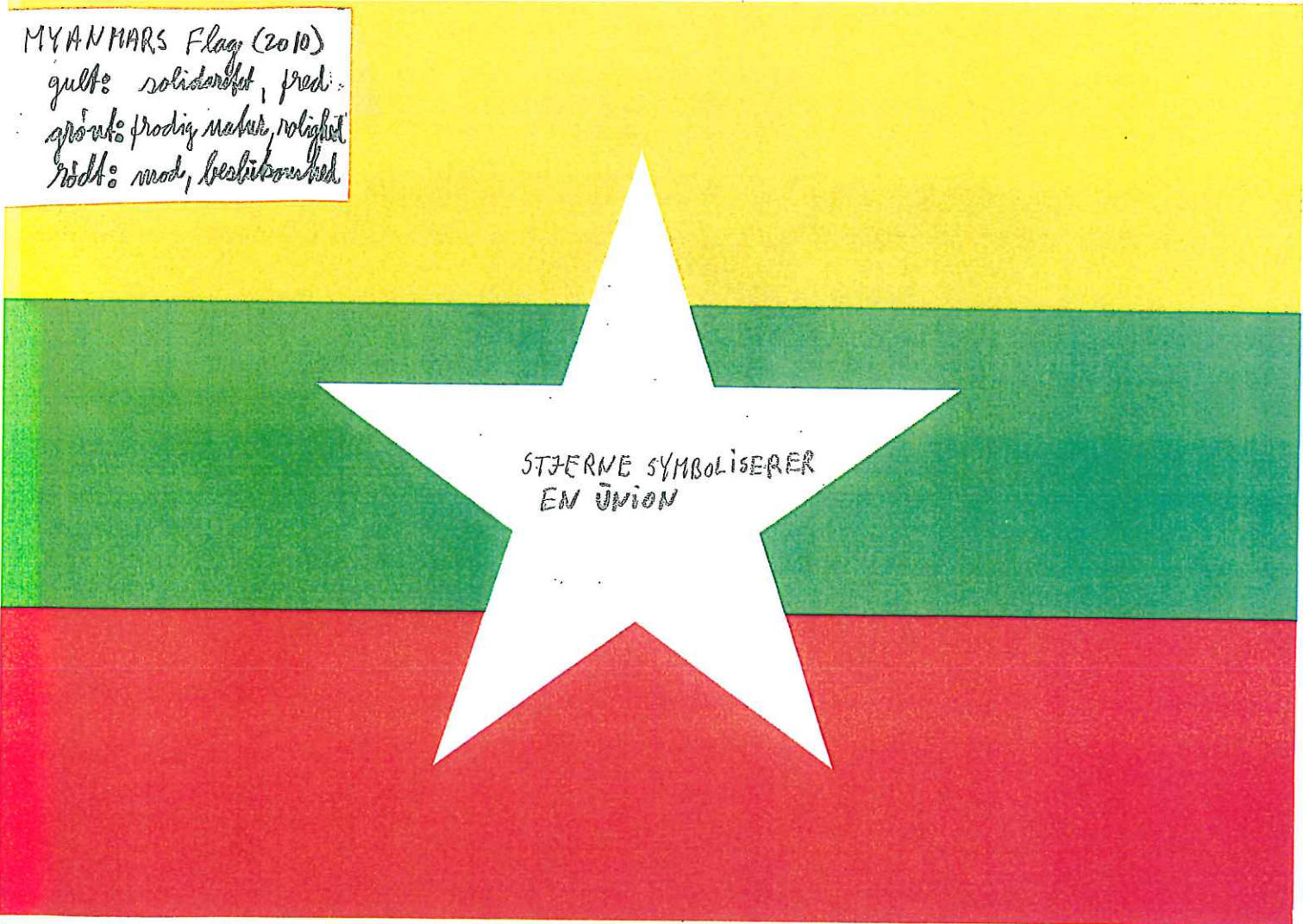
Side 1

10 Nov 20

MYANMARS Flag (2010)

gult: solidaritet, fred
grønt: frodig natur, rolighet
rødt: mod, bestemt ved

STJERNE SYMBOLISERER
EN UNION

Myanmar

Myanmars befolkning er på 54 millioner. Heraf er 90 procent budister, 8 procent kristne og 1-2 procent muslimer.

Burmesisk tales af to tredjedele af befolkningen, men der er i alt 110 forskellige sprog. Der er omfattende etniske opdelinger og modsætninger i landet. Man regner med 135 oprindelige etniske grupper i Myanmar ud over otte nationale racer, men tallet er formodentligt langt større.

Fra 1824 til 1948 var Myanmar en engelsk koloni. Englænderne kaldte det Burma efter en særlig mangfoldig folkegruppe. I kolonitiden var der talrige oprør. Undertiden blev hele landsbyer ødelagt af briterne for at standse opstande.

Fra 1948 – 1962 var der civilt styre. I 1962 tog militæret magten.

I 2011 – 2015 blev der indført demokratiske reformer og ny forfatning.

Et vendepunkt indtraf igen i februar 2021. En militær junta overtog magten ved et kup, og den kvindelige præsident Aung San Suu Kyi og andre regeringsmedlemmer blev sat i forvaring.

Det har ført til en svært overskuelig borgerkrig.

Den korte historie er, at oprørsgrupper sluttede sig sammen i en 'Folkets forsvarsstyrke', som foretog militære kampagner mod juntaens styrker. Disse styrker svarede igen, og under urolighederne er titusinder af mennesker blevet drevet på flugt.

Fra september 2022 nævnes tal på 1,3 millioner fordrevne, altså mennesker som har måttet flygte fra deres hjem.

Fra marts i år tales der om 1,6 millioner fordrevne. I maj 1,8 millioner.

Økonomien ligger i ruiner, og ifølge nyere tal fra FN har 17,6 millioner mennesker i Myanmar-regionen brug for humanitær assistance.

Mange af de fordrevne er flygtet ind i nabolande.

Rohingyaerne, som er en ikke anerkendt etnisk gruppe, er hovedsageligt flygtet ind i Bangladesh.

Situationen i landet p.t.:

Der meldes om stigende krænkelser af menneskerettigheder og en generel økonomisk og politisk krise. Pro-demokratiske demonstranter og menneskerettighedsforkæmpere undertrykkes kraftigt. Der er omkring 20.000 varetægtsfængslede. Der forekommer luftangreb på større menneskeforsamlinger og mange dræbte.

25% af landet kontrolleres af militæret, 15% af forskellige væbnede grupper, og der er manglende kontrol over resten af landet (60%) Civile samfundsorganisationer og udenlandske hjælpeorganisationers råderum er blevet systematisk begrænset af militærjuntaen. For eksempel ledes offentlige skoler af militæret, og der er udstedt en lov om registrering af foreninger, hvor manglende registrering kan give op til fem års fængselsstraf.

Situationen for f. eks. Danmission:

På grund af situationen er det ikke muligt for Danmission at have kontor i Myanmar. Danmissions landekontor i/for Myanmar ligger derfor i Chiang Mai i det nordlige Thailand ikke langt fra grænsen til Myanmar.

Danmission har forskellige samarbejdspartnere i Myanmar. Alle partnere skal være registrerede for at kunne deltage i fælles projekter i Myanmar. Der er voldsomme krav om dokumentation, og der er skarpe restriktioner med hensyn til arbejdsområder og samarbejdspartnere.

Danmissions samarbejdspartnere er typisk registreret som kirker eller religiøse samfund. De forsøger at holde lav profil og undgår tilkendegivelser af standpunkter i forhold den politiske situation.

Typiske udfordringer for samarbejdspartnere kan være checkpoints, forbud mod forsamlinger på mere end fem personer, daglige strømafbrydelser, risikoen for luftangreb og det at finde sikre mødesteder.

November 2023,

Mellemkirkeligt Stifudsvalg

Sidste nyt!

Kristeligt Dagblad Lørdag 11. november 2023

Udlandsredaktør: **Sidsel Nyholm** / udland@k.dk
Denne side er redigeret af Peter Tegllund

kort nyt

Titusinder er flygtet fra kampe i Myanmar

BANGKOK Næsten 50.000 mennesker er sendt på flugt fra deres hjem i det østlige Myanmar, hvor kampe mellem militær og væbnede etniske grupper er taget til.

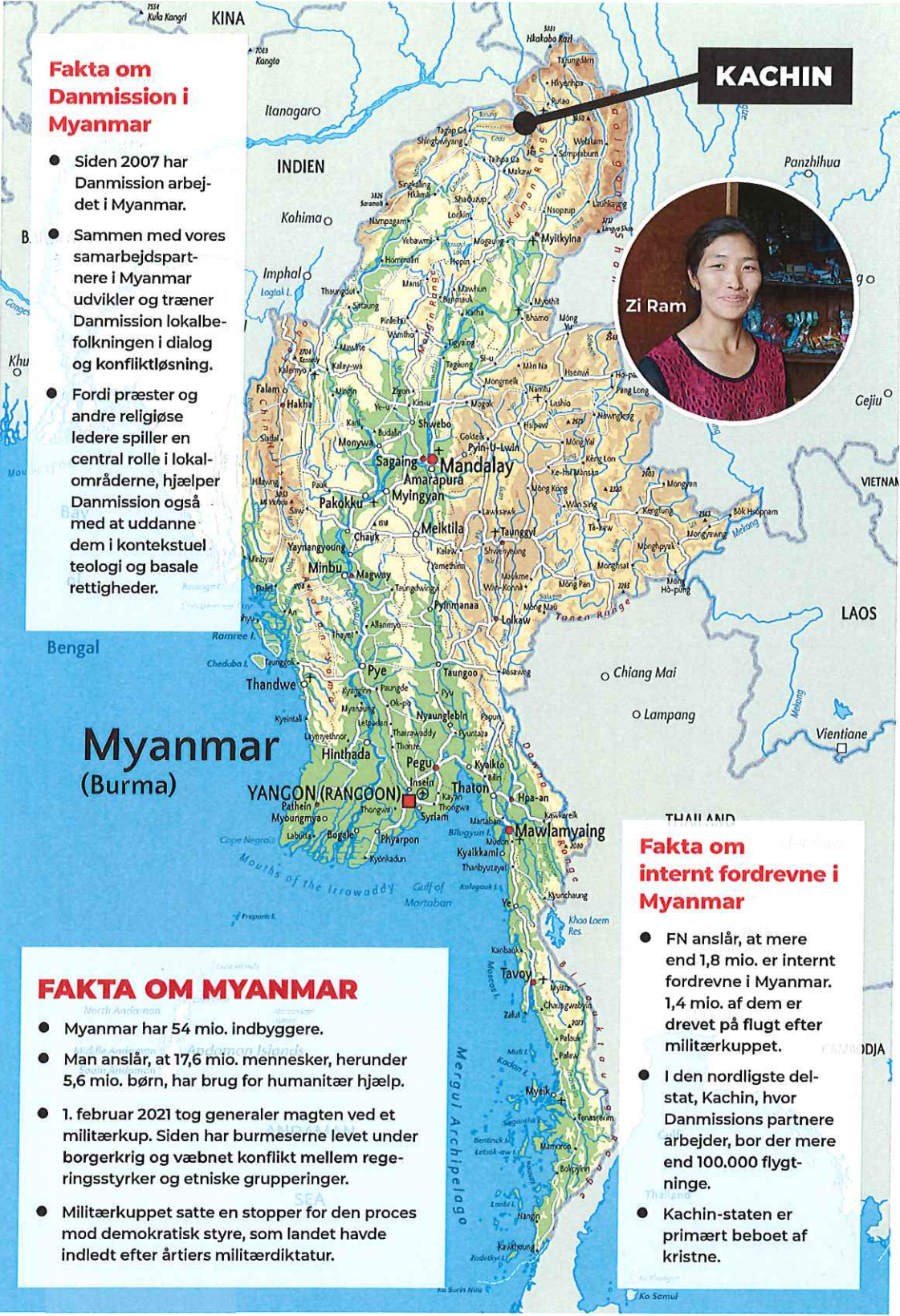
Mindst 17 civile er dræbt og næsten 40 såret, siden de voldsomme kampe i den nordlige delstat Shan begyndte for omkring to uger siden. Det meddeler FN's Kontor for Koordination af Humanitære Anliggender (OCHA) ifølge nyhedsbureauet dpa.

Tusindvis af mennesker er søgt mod templer og andre religiøse bygninger i et forsøg på at komme væk fra kampene. Andre har forsøgt at krydse grænsen til Kina.

De nye kampe brød ud i slutningen af oktober, da tre af Myanmar's væbnede etniske grupper indledte en offensiv i Shan-delstaten. Angiveligt påførte de militæret store tab.

Myanmar har været præget af voldelige uroligheder, siden militæret i februar 2021 afsatte landets demokratiske valgte leder, Aung San Suu Kyi, og hendes regering. Siden da har Suu Kyi og flere andre højtstående civile ledere været i husarrest. /ritzau/dpa

Fakta om Danmission i Myanmar

- Siden 2007 har Danmission arbejdet i Myanmar.
- Sammen med vores samarbejdspartnere i Myanmar udvikler og træner Danmission lokalbefolkningen i dialog og konfliktløsning.
- Fordi præster og andre religiøse ledere spiller en central rolle i lokalområderne, hjælper Danmission også med at uddanne dem i kontekstuel teologi og basale rettigheder.

KACHIN

Zi Ram

Myanmar (Burma)

FAKTA OM MYANMAR

- Myanmar har 54 mio. indbyggere.
- Man anslår, at 17,6 mio. mennesker, herunder 5,6 mio. børn, har brug for humanitær hjælp.
- 1. februar 2021 tog generalen magten ved et militærkup. Siden har burmeserne levet under borgerkrig og væbnet konflikt mellem regeringsstyrker og etniske grupperinger.
- Militærkuppet satte en stopper for den proces mod demokratisk styre, som landet havde indledt efter årtiers militærdiktatur.

Fakta om internt fordrevne i Myanmar

- FN anslår, at mere end 1,8 mio. er internt fordrevne i Myanmar. 1,4 mio. af dem er drevet på flugt efter militærkuppet.
- I den nordligste delstat, Kachin, hvor Danmissions partnere arbejder, bor der mere end 100.000 flygtninge.
- Kachin-staten er primært beboet af kristne.

Husker du at gøre brug af din fradragsret?

Du kan trække op til 17.700 kr. fra i skat.
 Fradraget opnås ved, at Danmission får dit cpr-nummer og indberetter din gave til skat.
 Hvis du tidligere har oplyst dit cpr-nummer til os, er det ikke nødvendigt at gøre det igen.

Børn i Myanmar har brug for humanitær bistand

Siden militærkuppet i Myanmar i 2021 er antallet af børn i landet, der har brug for humanitær bistand, steget eksponentielt.

2019:
460.788 tusind

2023:
5.600.000 mio

Kilde: Unicef Myanmar Humanitarian Situation Report år 2019-2023

Omkring halvdelen af Myanmar's børn i alderen 5-15 år lever i fattige husstande.

Kilde: Unicef

Og på to år er antallet af børn, der ikke går i skole, fordoblet...

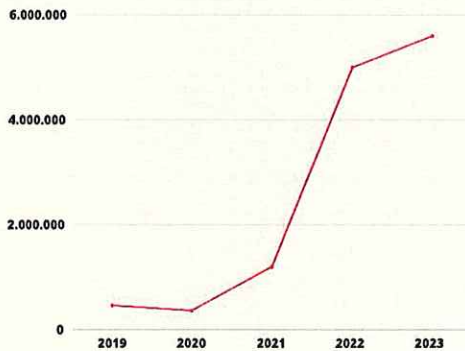
Næsten 1,2 mio

børn i alderen 5-17 år går på arbejde i stedet for at gå i skole - ofte under farlige forhold

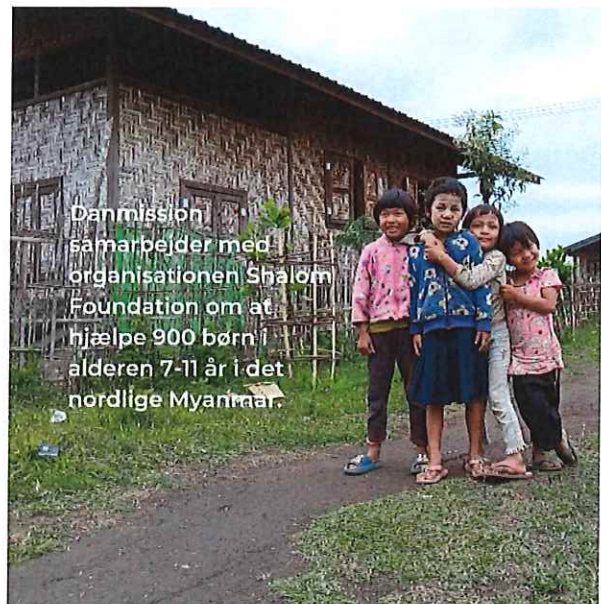
Kilde: Unicef & Red Barnet

Børn i Myanmar med brug for humanitær bistand

Kilde: Unicef Myanmar Humanitarian Situation Report år 2019-2023

Danmission samarbejder med organisationen Shalom Foundation om at hjælpe 900 børn i alderen 7-11 år i det nordlige Myanmar.

Mange forældre ved ikke, hvor de skal sende deres børn i skole.

De offentlige skoler er ledt af militæret, og hvis man vælger at sende sine børn dertil, bliver man ofte fordømt af familien og lokalsamfundet.

Kilde: Danmission Årsberetning 2021

Gennem aktiviteter får børnene mulighed for at bearbejde deres traumer, og deres forældre får støtte til at skabe et trygt hverdagsliv for deres børn i en svær og usikker situation.

Støt vores arbejde i Myanmar via [link i bio](#)

Giv psykosocial hjælp til Myanmar flygtninge

Landsbyboerne søgte tilflugt i skoven. Nogle havde børn på armen, som de måtte tyse på. Nogle, som Zi Ram, måtte flygte fra flygtningelejr til flygtningelejr. Alle var de rædselsslagne for at blive opdaget.

38-årige Zi Ram bor i flygtningelandsbyen Sut Chying i Myanmar nordligste delstat Kachin sammen med sin mand og deres seks børn. Hun og landsbyens omkring 500 andre beboere deler skæbne: De er flygtet i al hast for at undslippe kampe mellem regeringsstyrker og oprørsgrupper.

Ender mine børn som børnearbejdere i minerne?

Spørger man Zi Ram, hvad hendes familie lever af, bliver hun stille. Zi Ram og hendes mand har ingen fast indtægt, og hun frygter, at hendes børn skal ende som børnearbejdere i en af Myanmar mange miner.

"Der er et endeløst antal af udfordringer for os her. Vi ville gerne have solgt grøntsager på markedet, men markedet ligger omkring 12 kilometer væk, og jorden omkring os er uegnet til at blive dyrket. Der er ikke nogen skole for børn over fjerde klassetrin, så ingen af de unge i landsbyen går i skole, og en del af dem er blevet stofmisbrugere," fortæller hun.

Lad os sammen bringe tryghed og trøst til Myanmar flygtninge

Krigen i Myanmar har efterladt hundredtusinder af mennesker med traumer og et stort behov for psykosocial hjælp. Når mennesker, ligesom Zi Ram, bliver pressede fra alle sider - på deres økonomi, levestandard, deres børns fremtid og deres sikkerhed - er det afgørende at sætte ind.

Derfor samarbejder Danmission med kirkesamfund i Myanmar om at uddanne frivillige, der kan yde psykosocial hjælp i flygtningelejre og landsbysamfund i Myanmar. Med din støtte skaber de et rum, hvor udsatte mennesker, som Zi Ram, kan udtrykke sig frit og fortælle om oplevelser, de ellers ikke har mulighed for at bearbejde.

TAK, om du vil gå i forbøn for Myanmar flygtninge og give et bidrag.

DIALOG I ET LUKKET LAND

Et brutalt militærkup satte en stopper for et spirende demokrati i Myanmar og har skabt kløfter mellem religiøse og etniske grupper. Danmissions partner Justice Peace Commission arbejder for at skabe dialog i et samfund, hvor mistroen hersker.

Tekst: Sara Maarup Thomsen

Da generaler tog magten ved et kup i Myanmar i februar 2021, samlede tusinder af mennesker sig på gader og pladser. På tværs af etniske og religiøse tilhørsforhold gik de sammen for at demonstrere mod militærstyret.

I dag er den slags demonstrationer utænkelige. Militærjuntaen slår brutalt ned på enhver form for protest ned og har kastet det sydøstasiatiske land ud i en regulær borgerkrig, hvor etniske grupperinger og et hav af bevæbnede grupper (flere end 500 er registreret) på forskellige måder bekriger regimet, fortæller Jørgen M. Skrubbeltrang, landechef for Danmissions kontor i Myanmar. På grund af den vanskelige situation i landet har kontoret midlertidigt base i Chiang Mai i Thailand.

"Der er ikke en frontlinje eller en krig i Myanmar, hvor to hæere skyder på hinanden. Størstedelen af landet er ikke entydigt under hverken militærets eller pro-demokratiske kræfters kontrol. Derfor lever burmeserne midt i en væbnet konflikt og

med en konstant usikkerhed, som gør, at de passer på med ikke at associere sig med de forkerte," siger han.

En konfliktmægler

Det er i dette kaos af væbnet konflikt og mistillid, at Danmissions partnerorganisationer arbejder med at skabe dialog og bygge bro over de dybe skel, der eksisterer i samfundet. En af dem er Justice Peace Commission (JPC), en lille organisation under den katolske kirke i Myanmars nordlige delstat Kachin.

I samarbejde med andre kristne organisationer uddanner JPC såkaldte dialogfacilitatorer i at lave dialogtræninger og yde psykosocial støtte i lokalsamfund i Kachin. Til dialogtræninger lærer deltagerne at lytte, dele deres oplevelser og reflektere over andres erfaringer, fortæller Angela Htoi Pan, der er projektleder for JPC.

"Dialogfacilitatoren bliver en ressourceperson, som lokale kan trække på for at lette dialogen, når det er nødvendigt. Vi har for eksempel set i Putao (by i det nordlige Kachin, red.), at lokale gik til dialogfacilitatoren for at løse stridigheder om jord. Så selvom dialogfacilitatorerne ikke er mæglere, kan de skabe dialog i konfliktsituationer," siger hun.

Når Justice Peace Commission sætter dialogarbejdet i gang i lokalsamfund, bliver de ofte mødt med lukkethed og mistro, fortæller Angela Htoi Pan. Landsbyboerne holder sig typisk til deres egne grupper og er mistroiske over for organisationer som JPC, der kommer udefra.

"Derfor spiller dialogfacilitatorerne en afgørende rolle som bindeled mellem os og lokalsamfundet. Dialogfacilitatoren er med til at skabe kontakt til lokale myndigheder og ledere, som kan blåstemple vores arbejde," fortæller hun.

John Tu Ja,
dialogfacilitator

Angela Htoi Pan,
projektleder for Justice
Peace Commission

Udgangspunktet er mistillid

Den grundlæggende mistro, JPC og dialogfacilitatorerne møder i lokalsamfundet, har trådt hele vejen gennem Myanmars konfliktfyldte historie, fortæller landechef Jørgen M. Skrubbeltrang. Fra den britiske kolonimagt, som herskede ved at skabe splid, til årtiers militærstyre, der har skabt en grundlæggende mistillid og usikkerhed i samfundet.

"Hvor vi i Danmark har tillid til staten, systemet, mennesker omkring os og naboen på den anden side af hækken, er udgangspunktet i Myanmar, at man holder sig til sin egen etniske gruppering, stamme og religiøse gruppe," fortæller han.

Det er også den virkelighed, der møder 37-årige John Tu Ja, som er dialogfacilitator for JPC i byen Myitkyina i Kachin-staten. John Tu Ja er gift og har fire børn og arbejder som kateket i den katolske kirke og underviser i musik.

"I Myitkyina er de religiøse grupper meget adskilte og lever nærmest som i hver deres boble. Der er ingen møder eller relationer, og det skaber mange misforståelser," fortæller han.

Bringer religiøse ledere sammen

John Tu Ja blev i 2020 inviteret med til JPC's træning gennem en nær bekendt i organisationen og blev i løbet af et år uddannet til dialogfacilitator. Den undervisning, han fik i dialogtræning og psykosocial støtte, har han siden brugt til at bringe forskellige religiøse grupper sammen i sit lokalområde.

"Jeg inviterede unge fra forskellige religiøse grupperinger sammen til dialogtræninger med de øvelser, jeg selv har lært i min træning. Jeg oplever, at de unge ændrer adfærd og holdninger og bliver mere inkluderende, når de kommer tæt på hinanden," siger han.

I lokalsamfundet har John Tu Ja også arbejdet med at bringe de religiøse ledere fra den katolske kirke og baptistkirken sammen. Blandt andet holdt han en julemiddag i 2022, hvor han inviterede kristne ledere sammen, så de fik chancen for at kunne tale sammen – for første gang.

"Jeg forsøger at indlede en dialogkultur. Ikke bare ved at undervise i dialog eller tale om det, men ved at vise, hvad det er. Jeg håber, at dialogen på den måde kan leve i samfundet," siger han.

Holder liv i håbet

Når John Tu Ja bringer ledere fra kristne grupper sammen, er det et eksempel på, hvordan Danmissions arbejde langsomt skaber forandringer. Men også et eksempel på, hvor lang vej der er igen, siger Jørgen M. Skrubbeltrang.

"Normalt ser vi baptistkirken og den katolske kirke som forskellige grene af den samme kristne familie. Men da vi indledte arbejdet i Myanmar, var der ingen kontakt mellem de kristne organisationer. I dag har de selv taget initiativ til at samarbejde og koordinere arbejdet med dialogfacilitatorer. Selvom det måske ikke lyder af meget, er det et kæmpe resultat i et samfund gennemsyret af mistillid," siger han.

Efter at Aung San Suu Kyi vandt valget i Myanmar først i 2012 og senere ved en jordskredssejr i 2015, blev årtiers militærdiktatur erstattet af et spirende demokrati. Det lukkede land åbnede gradvist op, og samarbejde mellem etniske grupperinger blev muligt. Og der er brug for at holde liv i den strømning, siger Jørgen M. Skrubbeltang.

"Vi skal være ærlige og erkende, at vi formentlig ikke skaber national fred eller demokrati i Myanmar fra den ene dag til den anden. Men vores dialogarbejde giver et frirum, hvor mennesker kan dele de traumer, de har med sig i bagagen, og det pres, de dagligt lever under. Det er vigtigt for at skabe et alternativ til volden og den modløshed, vi ser i Myanmar."

Mayday Myanmar

Hvert år i maj måned markerer Danmission 'Mayday Myanmar' – en kampagne skabt i fællesskab med Baptistkirken i Danmark, Caritas Danmark og Chin Christian Association in Denmark (CCADK) for at sætte fokus på situationen i Myanmar og vise solidaritet med landets hårdtprøvede kirker og befolkning.

Denne artikel er første gang bragt i Danmission Magasin nr. 1/2023. [Læs hele magasinet her](#)

Ansøgningsskema til brug for ansøgninger til Det Mellemkirkelige Stiftsudvalg

Ansøger (privatperson, sogn, organisation): Et rejseudvalg i Danmissions stiftsbestyrelse i Aalborg v/ Kirsten Holm Hansen
Adresse: Mølbakvej 5, 9750 Østervrå
E-mailadresse: kirsten-holm-hansen@hotmail.com
Telefon: 22 149 150
Ansøgning (kort beskrivelse af formål, aktivitet, tidspunkt): Vi (et udvalg i stiftsbestyrelsen for Danmission i Aalborg Stift) er i gang med at arrangere en udsyns-skabende rejse til Tanzania i efteråret 2024. Der er tale om et genbesøg i de sogne, som i september 2022 besøgte Aalborg stift. Det er desværre dyrt at rejse så langt, men vi mener at rejsen vil skabe udsyn og interesse for Danmissions arbejde hos alle, der deltager og vi håber derfor på støtte for at kunne sænke deltagerbetalingen lidt og dermed give flere mulighed for at komme med. Vi forventer ikke mere end 18-20 deltagere på rejsen. Et beløb pr. deltager eller et beløb til turen - ville gøre det muligt at sænke prisen og gøre det muligt for flere at deltage.
Eventuel samarbejdsorganisation: Danmission i Aalborg stift og lokale operatører i Tanzania
Deltagere/forventet deltagelse: Vi forventer omkring 20 deltagere på turen
Forventet udbytte: Vi forventer, at de deltagende vil få øget interesse for Danmissions arbejde, måske primært i Tanzania, og at rejsen vil skabe kontakter imellem sogne i Danmark og de steder, vi besøger i Tanzania.
Planlagt formidling: Vi har indtil videre sendt indbydelsen ud til rigtig mange af dem, som var implicerede i besøget fra TZ i september 2022. Desuden har vi også inviteret andre kirkelige venner i vores egne sogne.
Budget (forventede udgifter og indtægter, herunder egenbetaling og andre ansøgte fonde o.l.): Har allerede fremsendt et budget, men vi har annonceret en egenbetaling på max 19.500 og har haft svært ved at finde flybilletter, der kan matche det vi håbede, så har i den grad brug for støtte – også fordi vi håber, at kunne lægge et lille beløb til side til at invitere gæster fra TZ på genbesøg. Jeg har sendt ansøgninger til flere Y's Men's Clubber. Har d.d fået afslag fra én, hvilket nok skyldes, at de ikke har behandlet min ansøgning endnu, tænker ikke den type ansøgninger er det der er deres primære mål for støtte.
Hvilke beløb søges: Vi kunne ønske os et beløb på 2.000 pr. deltager, men alt (både over og under) vil lune på vores, måske lidt optimistiske, budget, og med et stort tilskud vil vi jo kunne sænke deltagerprisen, som vi ønsker.
Konto hvortil bevilling ønskes overført: reg. 3543 konto 12025416

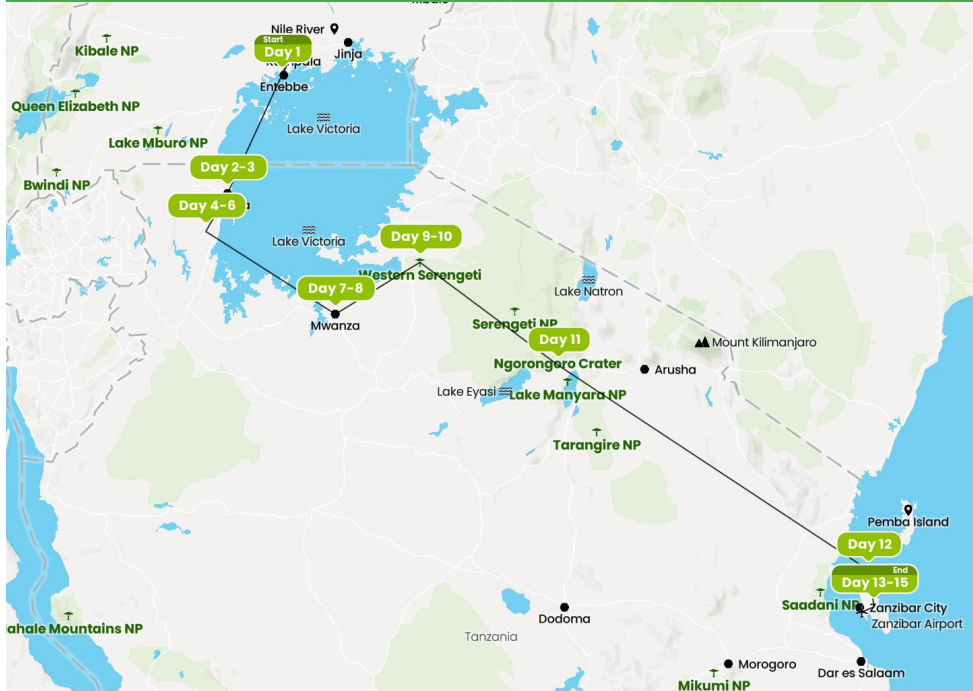
Dato og kontaktperson (hvis anden end ansøger): 14/1-2024 Kirsten Holm Hansen

Skemaet fremsendes pr. e-mail som vedhæftet fil til sekretær kafi@km.dk og formand ldh@km.dk
Yderligere bilag (f.eks. konference-, kursus- eller uddybende projektbeskrivelser) kan ligeledes vedhæftes

Danmission Tanzaniatur i efteråret 2024

	Pr. person	Ved 20 deltagere	
Indtægter			
Deltagerbetaling	19.500,00 kr.	390.000,00 kr.	
Evt. tilskud	3.550,00 kr.	71.000,00 kr.	Flexibel
Indtægter i alt		461.000,00 kr.	
Udgifter			
Udflugter og indenrigsrejser	13.512,00 kr.	270.240,00 kr.	
Flybilletter T/R ca pris	8.355,00 kr.	167.100,00 kr.	
Evt. Tilskud til rejseleder(e)		7.660,00 kr.	Flexibel
Evt. opsparing til genbesøg		16.000,00 kr.	Flexibel
Udgifter i alt		461.000,00 kr.	
Flypriser er ikke endeligt på plads. Vi håber, at kunne finde billigere billetter og de flexible tal hænger naturligvis sammen.			

Foreløbigt program (med forbehold for ændringer)

- Dag 1: Afrejse fra Aalborg
- Dag 1: Ankomst Kampala, Uganda
- Dag 2-3: Bukoba, Tanzania
- Dag 4-6: I Nshamba
- Dag 7-8: Mwanza
- Dag 9-10: Western Serengeti National Park
- Dag 11: Karatu
- Dag 12: Nungwi
- Dag 13-15: Zanzibar
- Dag 15: Hjemrejse til Aalborg

Rejs med **DANMISSION** til

TANZANIA

14 dage i oktober-november 2024

Danmission i Aalborg Stift udbyder en rejse til Tanzania i efteråret 2024. Rejseledere er Karen Baggesgaard og Michael Møller Nielsen, som selv har boet i Tanzania i syv år. På rejsen kommer vi på besøg i og omkring Bukoba og den lutherske kirkes nordveststift. Her er der planlagt besøg i lokale kirker og institutioner som Danmission gennem mange år har opbygget nære relationer til. Vi vil også blive introduceret til den lutherske kirkes arbejde med bæredygtighed, når vi bl.a. besøger Igabiro Farm. Derefter fortsætter rejsen til den anden side af Victoria søen, hvor vi besøger Tanzanias næststørste by, Mwanza. Et tema bliver "vildledende teologi", når vi besøger

Nyakato Bible College hvor denne udfordring tages op. Mwanza er også udgangspunkt for turens safari-dage. Vi bruger tre dage gennem Serengeti og Ngorongoro krateret, hvor Tanzanias naturrigdomme og landskabsdramaer bliver åbenbaret. Turen slutter på Zanzibar, hvor Danmissions nye regionskontor er placeret. Der bliver mulighed for besøg på dialogcentret ZANZIC, der på forskellig vis arbejder med religionsdialog. Vi skal

også besøge skolen UPENDO, der ikke bare giver kvinder en uddannelse, men også arbejder målrettet på at bygge bro mellem skolens kristne og muslimske elever.

Indkvarteringen bliver primært på hoteller og tre nætter med lokal indkvartering i små grupper. Det er nødvendigt, at være godt gående og "selvkørende" for at kunne deltage. Programmet er stadig under udarbejdelse, så ændringer kan forekomme.

Der vil blive afholdt et indledende infomøde for alle interesserede i Østervrå Kulturhus tirsdag den 16. januar kl. 18.00 og forberedende møder i maj og september for alle tilmeldte.

Afrejse fra Aalborg omkring den 22. oktober og hjemkomst samme sted omkring den 7. november 2024.

Pris pr. person max 19.500 kr. Turens pris svarer til udgifterne. Vi er ved at indhente prisoverslag, men endelig pris kan ikke forventes før vi kommer tættere på.

Spørgsmål om rejsen til rejseleder: Michael Møller Nielsen

Tilmelding snarest og senest den 1. april 2024 til: Kirsten Holm Hansen, kirsten-holm-hansen@hotmail.com Depositum på 1.000 kr. pr. person overføres ved tilmelding til reg. 3543 konto 12025416 med angivelse af navne.

DANMISSION

Rejseudvalg er en gruppe fra Danmissions stiftsbestyrelse i Aalborg:
Michael Møller Nielsen - tlf. 20 64 34 03
Mads Bang Simonsen - tlf. 20 76 78 45
Kirsten Holm Hansen - tlf. 22 149 150